

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 75.678 van 4 september 1998

A. 78.272/XIII-596

- In zake :
1. **WELLENS** Jean-Pierre,
 2. **VERWACHT** Guy,
 3. **de vereniging zonder winstoogmerk "KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS",**
 4. **de vereniging zonder winstoogmerk "INTER-ENVIRONNEMENT WALLONIE",**

die alle woonplaats hebben gekozen bij Mr. Gilbert DOMEZ, advocaat, Wijnheuvelenstraat 227
1030 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij Mr. Pierre LAMBERT, advocaat, Defrélaan 19
1180 Brussel.

Tussenkommende partijen :

1. **de Naamloze Vennootschap COMIMET,**
2. **de BARSY** André,
die beide woonplaats hebben gekozen bij Mr. Dominique LAGASSE en Mr. François JONGEN, advocaten, Terhulpsésteenweg 187
1170 Brussel.

**DE WND. VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de vordering die Jean-Pierre WELLENS, Guy VERWACHT, de vereniging zonder winstoogmerk "Koninklijk Belgisch Verbond voor de bescherming van de vogels" en de vereniging zonder winstoogmerk "INTER-ENVIRONNEMENT WALLONIE" op 14 april 1998 hebben ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van het besluit d.d. 11 december 1997 waarbij de Waalse Regering de gedeeltelijke wijziging van de kaartbladen 39/4 en 40/1 van het gewestplan van Waver-Geldenaken-Perwijs definitief vastlegt met het oog op de aanleg van een ecologisch en pedagogisch park en van een golfterrein op het grondgebied van de gemeenten Waver en Rixensart;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partijen de nietigverklaring van diezelfde handeling vorderen;

Gezien het op 6 mei 1998 ingediende verzoekschrift, waarbij de naamloze vennootschap COMIMET en André de BARSY vragen als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 31 juli 1998, waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 2 september 1998 om 9.30 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. G. DEMEZ, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, van Mr. B. HENDRICKX, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. Fr. JONGEN, advocaat, die voor de tussenkomende partijen verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de vordering tot schorsing :

Volgens de oorspronkelijke voorschriften van het gewestplan van Waver-Geldenaken-Perwijs, dat op 28 maart 1979 door de Koning is goedgekeurd, is het zogeheten "Domaine de Mérode", op de grens van de gemeenten Rixensart en Waver en met een oppervlakte van ongeveer tweehonderddertig hectare, ten dele gelegen in een bosgebied en ten dele in een groengebied, terwijl het geheel, in overdruk, als landschappelijk waardevol wordt bestempeld. In de aanhef van het gewestplan wordt inzonderheid als principe van de aanleg gesteld dat "de beboste percelen, of ze vanuit bosbouwkundig oogpunt al dan niet van economische waarde zijn, behouden dienen te blijven wegens hun zeer belangrijke sociale en

esthetische functie in zulk een gebied". Voorts wordt gesteld dat "het ... van belang (is) dat het aaneensluitend bosgebied, gevormd door de bossen van Rixensart, Limal en Bierges, eigendom van de prinses de Mérode, wordt beschermd."

Bij beslissing van de Waalse Gewestexecutieve van 19 september 1989 wordt dat domein opgenomen in de speciale beschermingszone van de vallei van de Dijle in de zin van richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.

Op 13 juni 1989 wordt aan de coöperatieve vennootschap "Domaine des princes", in haar hoedanigheid van erfpachtster, een bouwvergunning afgegeven voor de restauratie van het kasteel "château de l'Etoile" en de boerderij daarvan, alsook voor de omvorming van het omliggende park tot een golfterrein. De tenuitvoerlegging van die vergunning is geschorst bij arrest nr. 32.953 van 11 augustus 1989 en de vergunning zelf is vernietigd bij arrest nr. 33.472 d.d. 29 november 1989, wegens schending van de bepalingen van het gewestplan.

Op 3 juni 1991 is tussen dezelfde vennootschap, de onverdeeldheid de Mérode, de vereniging zonder winstoogmerk "Les réserves naturelles" en de Koning-Boudewijnstichting een overeenkomst gesloten die verband houdt met "de aanleg van een homogeen geheel bestaande uit een didactisch park, een natuurreservaat en een golfterrein" alsook met de restauratie van het kasteel van Rixensart en van de tuinen ervan. Die overeenkomst bevat inzonderheid bepalingen die bedoeld zijn om de verschillende bestemmingen te verzoenen en ze verleent de vereniging "Les réserves naturelles" een

gebruiksrecht op de delen van het terrein die als een natuurreservaat worden beschouwd.

Op 25 juni 1991 wordt door het college van burgemeester en schepenen van Waver aan de coöperatieve vennootschap "Domaine des princes" en aan de voormelde vereniging een bouwvergunning afgegeven waarbij hen de toestemming wordt verleend om "een ecologisch en pedagogisch park met een golfterrein aan te leggen". De uitvoering van die vergunning wordt geschorst bij de arresten nr. 37.530 van 13 augustus 1991 en nr. 37.787 van 1 oktober 1991, waarna de vergunning wordt ingetrokken.

Tussen dezelfde partijen wordt op 21 januari 1992 een nieuwe overeenkomst gesloten ter vervanging van de eerste en met dezelfde strekking, maar waarbij deze keer het bestuur wordt verzocht het gewestplan gedeeltelijk te herzien.

Bij een besluit van 4 februari 1993 verklaart de Waalse Gewestexecutieve dat "het behouden, herstellen en beschermen van de natuurlijke rijkdommen van het "Domaine de Mérode" en de ontwikkeling (in dat domein) van economische en sociaal nuttige activiteiten die het natuurlijk patrimonium niet in het gedrang brengen" waardoor zulk een programma kan worden uitgevoerd, van openbaar nut is, waarna zij het gewestplan van Waver-Geldenaken-Perwijs gedeeltelijk in herziening stelt. Op 10 juni 1993 keurt de Waalse Gewestexecutieve de gedeeltelijke herziening van het gewestplan voorlopig goed "met het oog op de aanleg van een ecologisch en pedagogisch park met een golfterrein op het grondgebied van de gemeenten Rixensart en Waver.". Tijdens het openbaar onderzoek, dat van 25 oktober tot 8 december 1993 plaatsvindt, worden 1566 opmerkingen en bezwaren ingediend.

Op 23 november 1993 brengt de gemeentelijke commissie van advies voor ruimtelijke ordening van Rixensart over het project een negatief advies uit. In dat advies wordt inzonderheid geoordeeld dat "het begrip 'openbaar nut' waarvan voor de gevraagde wijziging sprake dient te zijn, niet kan worden gehanteerd voor de aanleg van een privé-golfterrein op een bebost privé-eigendom" en dat het project de biologische integriteit van de plaats schendt. Op 14 december 1993 verwerpt de gemeenteraad van Rixensart, met 11 stemmen voor en 11 stemmen tegen, bij 2 onthoudingen, een voorstel van gunstig advies over de wijziging van het gewestplan. Op 21 december 1993 stemt de gemeenteraad van Waver in met de voorgestelde wijziging. Op 8 juli 1994 geeft de regionale commissie voor ruimtelijke ordening een gunstig advies, waarvan de conclusie als volgt luidt :

" Aangezien de regionale commissie voor ruimtelijke ordening zich na een plaatsopneming in haar advies van 29 januari 1993 heeft uitgesproken voor het gedeeltelijk in herziening stellen van het gewestplan van Waver-Geldenaken-Perwijs. Zo heeft zij haar advies van 3 december 1990 bekrachtigd waarin zij zich heeft uitgesproken voor de procedure voor het uitwerken van een bijzonder plan van aanleg dat van het gewestplan zou afwijken voor de aanleg van een golfterrein en waarin zij heeft gevraagd gebruik te maken van de procedure tot het gedeeltelijk in herziening stellen van het gewestplan;

Aangezien in het kader van het openbaar onderzoek geen enkel geloofwaardig alternatief voor dit project van aanleg van het domein is ingediend;

Aangezien de overheid alleen niet kan zorgen voor de financiering die nodig is voor dermate grote eigendommen (zowat 230 ha voor het eigendom de Mérode) en het dan ook van belang is passende vervangingsmechanismen te vinden door formules van partnerschap."

De wijziging van het gewestplan wordt definitief aangenomen bij een besluit van 6 april 1995, doch vernietigd bij arrest nr. 56.194 van 10 november 1995, omdat dit besluit, wegens zijn verordenende aard,

eerst ter fine van advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voorgelegd had moeten worden.

De Gewestregering hervat de procedure en legt het ontwerp voor aan de afdeling wetgeving, die op 17 maart 1997 advies L.25.397/9 geeft, naar luid waarvan "het ontwerp ... geen aanleiding (geeft) tot opmerkingen.".

De wijziging van het gewestplan is definitief aangenomen bij het bestreden besluit, dat de Gewestregering op 11 december 1997 heeft uitgevaardigd en in het Belgisch Staatsblad van 18 februari 1998 is bekendgemaakt. Bij dat besluit wordt in artikel 2 van de tekstvoorschriften van het gewestplan een punt 7.6.4. ingevoegd met bepalingen waarvan vermeld is dat ze dienen tot "aanvulling van artikel 178.4.3. van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium" en die als volgt zijn gesteld :

" 7.6.4. Zogenaamd "Domaine de Mérode"

1. Slechts op het grondgebied van de stad Waver : op de percelen zullen een golfbaan met 18 holes en haar infrastructuur ingericht worden voor zover die aan de volgende beperkende voorwaarden voldoen :

- de integriteit van de site respecteren;
- zorgen voor het onderhoud en de ontwikkeling van de verscheidenheid en de typische kenmerken van de fauna en de flora;
- de bosmantel rondom greppels in stand houden en herstellen;
- zorgen voor een ecologisch grondbeheer en voor het gebruik van milieuvriendelijke produkten en meststoffen;
- de site kunnen omkeren tot een beboste groene ruimte;
- de verbouwing en de uitbreiding van bestaande gebouwen worden alleen toegestaan als ze het

leefmilieu respecteren en als ze betrekking hebben op de golfbeoefening, d.w.z. gebouwen bestemd voor :

- het beheer en de exploitatie van een golfbaan;
- de huisvesting van het personeel;
- het verblijf van de leden en hun gasten, de restauratie en het aangrenzende openluchtparkeren;
- toegestaan worden de kleine en lichte gebouwen opgenomen in een uitputtende opsomming en betreffende de enige sportbeoefening, zoals :
 - houtschuilplaatsen;
 - sanitaire voorzieningen.

2. Op het grondgebied van de stad Waver : een gebouw uitsluitend bestemd voor de infrastructuur betreffende de studie van het natuurlijke milieu en voor het onthaal van een studiegroep mag opgericht worden in de verlenging van de bestaande gebouwen; het mag echter niet als woonplaats worden gebruikt, zelfs tijdelijk;

3. Een voor het publiek toegankelijke weg voor natuurwaarneming mag aangelegd worden op het geheel van de site voor zover het leefmilieu daardoor niet beschadigd wordt en de weg uitsluitend bestemd is voor voetgangers";

Overwegende dat de naamloze vennootschap COMIMET en André de BARSY bij een op 6 mei 1998 ingediend verzoekschrift vragen als tussenkomende partijen te mogen optreden in het kort geding; dat zij als grond voor hun belang de omstandigheid aanvoeren dat zij zelf een beroep tot nietigverklaring van de bestreden handeling hebben ingesteld; dat er grond is om die verzoeken in te willigen;

Overwegende dat de verzoekende partijen een eerste middel ontleen aan schending van artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, aan ontstentenis van, dwaling omtrent, ontoereikendheid en tegenstrijdigheid van de redenen of de motieven, doordat

de afdeling wetgeving van de Raad van State op 17 maart 1997 over de bestreden handeling het volgende advies heeft gegeven : "Het ontwerp geeft geen aanleiding tot opmerkingen.", terwijl de bestreden handeling ter fine van advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State is voorgelegd overeenkomstig artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, krachtens welk artikel de afdeling wetgeving uitdrukkelijk verplicht is een "met redenen omkleed advies" te geven; dat zij betogen dat de motivering, doordat ze door een tekst is voorgeschreven, een voorwaarde is voor de regelmatigheid van dat advies, dat artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten, doordat daarin een met redenen omkleed advies wordt geëist, vergt dat in het advies wordt aangegeven of daarin op zijn minst voldoende duidelijk tot uiting komt welke precieze gegevens de Raad van State in aanmerking heeft genomen, dat de motivering van het advies voor de inkennisstelling van de verwerende partij immers van wezenlijk belang is, dat de verwerende partij door de ontstentenis van motivering niet met volle kennis van zaken uitspraak heeft kunnen doen, dat zulks des te meer geldt daar de directeur-generaal voor de ruimtelijke ordening, de huisvesting en het patrimonium een nota d.d. 6 maart 1997 heeft gericht aan de auditeur die bij de afdeling wetgeving verslag moest uitbrengen en in het advies van de Raad van State geenszins naar die nota wordt verwezen, zodat men zich kan afvragen of de Raad van State zijn advies heeft gegeven na kennis te hebben genomen van die nota, waarvan trouwens niet geweten is of de directeur-generaal ze uit eigen beweging heeft verstuurd dan wel of ze volgt op een verzoek om dienstige uitleg vanwege de auditeur; dat zij erop wijzen dat de Raad van State zijn advies niet met volle kennis van zaken heeft gegeven als de Raad van het bestaan zelf van die nota niet op de hoogte was of als hij de inhoud van de nota wél kende maar niet wist om welke reden de auditeur

juist om inlichtingen zou hebben verzocht; dat zij daarop laten volgen dat, gesteld dat de nota en het eventuele verzoek om inlichtingen aan de Raad van State zijn voorgelegd, zou moeten worden geconstateerd dat die nota onjuistheden bevat die de Raad van State op een dwaalspoor hebben gebracht, en dat een omstandige motivering des te noodzakelijker was doordat de afdeling wetgeving er meer dan acht maanden over heeft gedaan om haar advies uit te brengen; dat zij daaruit besluiten dat het niet met redenen omklede advies van de Raad van State onregelmatig is, wat volgens de rechtspraak van de Raad van State overeenkomt met een ontstentenis van advies en de bestreden handeling die onwettigheid doet vertonen;

Overwegende dat het advies van de afdeling wetgeving bedoeld is om de steller van een ontwerp in te lichten over de juridische deugdelijkheid en de wetgevingstechnische kwaliteit van dat ontwerp, alsook over de mate waarin het afgestemd is op de bedoelingen waaraan daarin concrete gestalte wordt gegeven; dat de afdeling wetgeving kan oordelen dat het ontwerp geen aanleiding geeft tot opmerkingen als het ontwerp geen bezwaar van juridische of wetgevingstechnische aard doet rijzen en de inhoud ervan overeenstemt met de bedoeling die de steller ervan opgeeft; dat wanneer in een advies geen opmerking wordt gemaakt, er geen reden is dat advies te motiveren; dat de omstandigheid dat inlichtingen zijn verstrekt tijdens het onderzoek van het dossier door de auditeur-rapporteur, ongeacht of zulks op zijn verzoek of op initiatief van de gemachtigde van de minister is gebeurd, geenszins impliceert dat opmerkingen moesten worden gemaakt; dat het middel, voor zover daarin wordt geïnsinueerd dat de auditeur-rapporteur bepaalde inlichtingen zou hebben achtergehouden, steunt op loutere beweringen waaruit

overigens een kwaadwilligheid blijkt waarvoor geen enkele reden is; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat de verzoekende partijen een tweede middel ontleen aan schending van artikel 159 van de Grondwet, van artikel 40 van het Waals Wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw en patrimonium (WWROSP) en aan ontstentenis van, dwaling omtrent, ontoereikendheid en tegenstrijdigheid van de redenen en motieven, doordat in de bestreden handeling de uitvoering van die bepaling, waarop die handeling steunt, wordt gerechtvaardigd door een verwijzing naar het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 4 februari 1993 waarbij wordt verklaard dat het behouden, herstellen en beschermen van de natuurlijke rijkdommen van het "Domaine de Mérode" en de ontwikkeling, in dat domein, van economische en sociaal nuttige activiteiten die het natuurlijk patrimonium niet in het gedrang brengen waardoor zulk een programma kan worden uitgevoerd, van openbaar nut is en waarbij besloten wordt het gewestplan van Waver-Geldenaken-Perwijs gedeeltelijk in herziening te stellen met het oog op de aanleg van een ecologisch en pedagogisch park met een golfterrein op het grondgebied van de gemeenten Waver en Rixensart waarnaar daarin uitdrukkelijk wordt verwezen, terwijl alleen tot de herziening van een plan van aanleg kan worden besloten teneinde beter te beantwoorden aan de noden van de ruimtelijke ordening en dus teneinde het algemeen belang en niet louter een privé-belang te dienen; dat het omstreden project volgens hen "in feite een onderneming van louter privé-belang is en niet, zoals de verwerende partij ze tracht te rechtvaardigen, een onderneming van openbaar belang", "mochten bepaalde werken van algemeen nut blijken te zijn - quod non - zijn ze van geringe omvang, bijkomstig en onzeker, wat impliceert dat zij geen voldoende reden zijn om het gewestplan gedeeltelijk te herzien"; dat zij

de voorgeschiedenis van het geding in herinnering brengen en stellen dat de onderneming, die alleen steunt op een overeenkomst van privaatsrecht, niets meer is dan een nieuwe poging om het golfterrein aan te leggen, om de vele juridische hinderpalen die daaraan sedert 1989 in de weg hebben gestaan te omzeilen en dat de gekozen procedure ongeschikt is omdat het gaat om privé-installaties waartoe alleen de leden van de club toegang zullen hebben; dat zij erop wijzen dat, als men zich houdt aan de motieven van het besluit van 4 februari 1993, het openbaar belang van het project zou bestaan in "het behouden, herstellen en beschermen van de natuurlijke, botanische, historische en archeologische rijkdommen van het domein", wat zou kunnen worden bereikt op basis van de oorspronkelijke bestemmingen van het gewestplan; dat zij betogen dat hetzelfde geldt voor de restauratie van het kasteel van Rixensart; dat volgens hen alleen voor de aanleg van het golfterrein een wijziging van het gewestplan nodig is en het omstandig gemotiveerd advies van de gemeentelijke commissie van advies voor ruimtelijke ordening van Rixensart aantoont dat dit aspect van het project de biologische kwaliteit van die plaats ernstig in het gedrang zou brengen en de aanblik van het "Domaine de Mérode" grondig zou verstoren; dat zij aanvoeren dat het in de bestreden handeling gestelde vereiste dat het golfterrein "de integriteit van het domein niet in het gedrang zou mogen brengen" hetzij dubbelzinnig zou zijn, waardoor zou blijken dat de bestreden handeling niet afdoende gemotiveerd is, hetzij met bepaalde gegevens in tegenspraak en bijgevolg tegenstrijdig zou zijn, en dat sedert januari 1988 een alternatief project voor de aanleg van het domein bestaat, opgesteld door de "Association pour la protection de la vallée de la Lasne et de la Dyle", dat milieuvriendelijker is, maar dat het bestuur nooit in aanmerking heeft genomen; dat zij benadrukken dat het economisch belang van het project

evenmin een voldoende reden zou opleveren, omdat het aantal leden van de golffederatie niet in dezelfde mate zou zijn toegenomen als het aantal golfterreinen in België, dat tussen 1988 en 1992 met zowat veertig eenheden is aangegroeid, en omdat de gemiddelde bezettingsgraad van de golfterreinen eind 1992 32 percent bedroeg in Wallonië en 39 percent in Vlaanderen;

Overwegende dat de verzoekende partijen een zesde middel ontleen aan machtsafwending en aan schending van de algemene rechtsbeginselen, inzonderheid van die van behoorlijk bestuur en van die welke stellen dat een administratieve overheid alleen binnen de perken van haar bevoegdheden en krachtens een wettekst kan optreden, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en van artikel 40 van het WWROSP, doordat de gedeeltelijke wijziging van het gewestplan die bij de bestreden handeling definitief is vastgelegd, alleen bedoeld is om de uitvoering mogelijk te maken van het project dat beschreven is in de overeenkomst d.d. 21 januari 1992, vermeld in de stukken tot voorbereiding van die beslissing, dat wil zeggen met het oog op de bevordering van particuliere belangen, terwijl de verwerende partij bij de uitoefening van haar bevoegdheden met het algemeen belang rekening dient te houden en haar bevoegdheid niet mag gebruiken om een persoonlijk belang te dienen, noch om mensen te bevoordelen of anderen te schaden;

Overwegende, over de beide middelen samen, dat de omstandigheid dat de bestreden handeling steunt op een overeenkomst van privaat recht en ze er inzonderheid toe strekt de aanleg van een golfterrein mogelijk te maken, wat met andere procedures niet gelukt is, het niet mogelijk maakt te besluiten dat de

bestreden wijziging niet van openbaar belang is of dat er van machtsafwending sprake is; dat blijkt dat de bestreden handeling een stap in een complexe onderneming is waarbij privé-personen belang hebben maar waarvan een van de bedoelingen erin bestaat een omvangrijk domein te beschermen en te herstellen dat een natuurlijk geheel vormt midden in een streek die aan een snelle verstedelijking ten prooi is; dat natuurbescherming een bevoegdheid van het Gewest is waarvan het openbaar belang bezwaarlijk kan worden betwist; dat de aanleg van een ecologisch en pedagogisch park en van een wandelpad gewijd aan het natuurlijk milieu en aan het onderricht daaromtrent bij dat belang aansluit; dat het bestaan van een juridische en financiële constructie die ertoe strekt de economische levensvatbaarheid van het project te garanderen, inzonderheid door het ontwikkelen, door privaatrechtelijke rechtspersonen, van activiteiten met winstoogmerk, geen voldoende grond oplevert om het algemeen nut van het project te kunnen weerleggen; dat de omvang van de werken en de stukken betreffende de economische aspecten van de onderneming, die een ondeelbaar geheel vormt, het niet mogelijk maakt de daarin vervatte zorg voor het openbaar belang als "van geringe omvang, bijkomstig en onzeker" te bestempelen; dat de middelen niet opgaan;

Overwegende dat de verzoekende partijen een derde middel ontleen aan schending van de artikelen 178 en 180 van het WWROSP, doordat de bestreden handeling tot gevolg heeft dat het mogelijk wordt gemaakt in een landschappelijk waardevol groengebied een golfterrein aan te leggen, terwijl de aanleg van een golfterrein niet samengaat met de bestemming van dat gebied en terwijl de totstandbrenging van een groengebied waarin een golfbaan en de daarbij behorende infrastructuur moet worden aangelegd dat gebied a fortiori een betekenis en

een draagwijdte verleent die veel verder reiken dan die welke in artikel 178 van het WWROSP zijn vervat;

Overwegende dat volgens artikel 1, eerste lid, van het WWROSP "de ruimtelijke ordening van het gebied van het Waalse Gewest wordt vastgesteld in plannen, schema's en reglementen"; dat artikel 2, § 1, tweede en derde lid, van dat Wetboek als volgt luidt :

" Alle voorschriften van de plannen van aanleg hebben dezelfde bindende kracht, ongeacht of zij grafisch zijn voorgesteld of niet.

De plannen hebben verordenende kracht. Zij blijven gelden totdat zij door andere plannen kunnen worden vervangen na een herziening. Er mag alleen van worden afgeweken in de gevallen en in de vormen door dit boek bepaald.";

dat artikel 10 inzonderheid bepaalt dat het gewestplan "eveneens (kan) bevatten ... 2° de algemene bestemming van verschillende zones van het gebied voor woning, industrie, landbouw of voor elk ander gebruik"; dat het tweede lid van artikel 166, welk artikel deel uitmaakt van het hoofdstuk dat gewijd is aan de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, bepaalt dat "de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen ... de bestemmingsgebieden (omschrijven) en ... aanwijzingen (geven) omtrent de verkeerswegen overeenkomstig de in afdeling 2 bepaalde nomenclatuur en met gebruik van de conventionele tekens in bijlage 11.", terwijl het vierde lid van dat artikel bepaalt dat "voor de verschillende gebieden ... aanvullende voorschriften (kunnen) worden gegeven.";

Overwegende dat bij het bestreden besluit in het gewestplan een punt 7.6.4. wordt ingevoegd dat inzonderheid bepaalt dat op de op het grondgebied van de stad Waver gelegen percelen een golfbaan met 18 holes en de daarbijhorende infrastructuur mag worden aangelegd, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan; dat het

gewestplan met die bepaling, voor de indeling in gebieden bepaald in het WROSP aanvullende voorschriften bevat die bij artikel 166, vierde lid, ervan zijn toegestaan; dat de omstandigheid dat de bekritiseerde bepalingen als "aanvulling van de voorschriften van artikel 178.4.3. van het WROSP" worden voorgesteld, terzake geen invloed heeft; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat de verzoekende partijen een vierde middel ontleen aan schending van de algemene rechtsbeginselen, inzonderheid van die van behoorlijk bestuur en van gezond administratief beheer, doordat de verwerende partij de bestreden handeling heeft gesteld zonder in het bezit te zijn van de adviezen van de gemeenten Waver en Rixensart, waarom zij nochtans bij beslissing van 26 juni 1997 had verzocht, terwijl zij geoordeeld heeft dat zij de adviezen van 1993 diende te actualiseren doordat sedertdien veel tijd is verstreken, en dat zulks des te meer geldt daar het advies d.d. 14 december 1993 van de gemeenteraad van Rixensart niet gunstig was voor het project;

Overwegende dat artikel 40bis, § 2, vijfde lid, van het WROSP als volgt luidt :

" De bezwaren en opmerkingen worden voor het einde van het onderzoek schriftelijk ter kennis gebracht van de gouverneur. De Bestendige Deputatie van elke der betrokken provincies en de gemeenteraad van elke der betrokken gemeenten dienen de Gouverneur van advies binnen 30 dagen na het einde van de bovenbedoelde termijn. Indien de Bestendige Deputatie of de gemeenteraad binnen die termijn geen advies geven, worden zij geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht.";

dat deze bepaling de enige is die noopt tot het inwinnen van het advies van de gemeenteraden, wat na het openbaar onderzoek moet gebeuren; dat de beslissing d.d. 26 juni 1997 van de Regering om inzonderheid de gemeenten Waver en Rixensart om advies te vragen, aansluit bij de

verplichte vormvereisten met het oog op de wijziging van een gewestplan; dat, hoewel het van behoorlijk bestuur getuigt de antwoorden af te wachten op de verzoeken om advies waartoe besloten is terwijl zulks niet verplicht was, de ontstentenis van antwoord geen dwingender gevolg kan hebben dan ingeval het verplicht is een advies in te winnen; dat de Regering de bestreden handeling zonder langer dralen kon aannemen, aangezien de stad Waver een voorlopig antwoord had gegeven en de gemeente Rixensart in het geheel niet had geantwoord; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat de verzoekende partijen een vijfde middel ontleen aan schending van richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, en inzonderheid van artikel 4 ervan, "doordat de bestreden handeling ertoe strekt de aanleg van een golfterrein mogelijk te maken binnen de grenzen van de vallei van de Dijle, die op 19 september 1989 door de Waalse Gewestexecutieve is aangewezen als speciale beschermingszone, terwijl de aanleg en de exploitatie van het golfterrein, dat door de aanneming van de bestreden handeling mogelijk is gemaakt, leiden tot een aantasting van het ecosysteem, dat dient te worden beschermd, en strijdig zijn met de verplichtingen die uit de Europese richtlijn voortvloeien (omdat) die handelingen schade toebrengen aan broed-, migratie- en overwinteringsplaatsen van beschermde wilde vogels", inzonderheid van de zwarte specht, de grote roerdomp en de wespandief;

Overwegende dat artikel 4 van de voormelde richtlijn 79/409/EEG van 2 april 1979 inzonderheid als volgt bepaalt :

" 1. Voor de leefgebieden van de in bijlage I vermelde soorten worden speciale beschermingsmaatregelen

getroffen opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.

(...)

De Lid-Staten wijzen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte gebieden als speciale beschermingszones aan, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten in de geografische zee- en landzone waar deze richtlijn van toepassing is, behoeven.

(...)

4. De Lid-Staten nemen passende maatregelen om vervuiling en verslechtering van de woongebieden in de (...) beschermingszones te voorkomen, alsmede om te voorkomen dat de vogels aldaar worden gestoord, voor zover deze vervuiling, verslechtering en storing, gelet op de doelstellingen van dit artikel, van wezenlijke invloed zijn. Ook buiten deze beschermingszones zetten de Lid-Staten zich in om vervuiling en verslechtering van de woongebieden te voorkomen.";

Overwegende dat de oppervlakte van het ontworpen golfterrein ongeveer 10 percent beslaat van het gebied waarvoor een speciale bescherming geldt; dat de begroeiing in die 10 percent niet gewoonweg gerooid zou worden, maar zodanig aangepast zou worden dat tussen de bomen een golfbaan kan worden aangelegd; dat de invloed die de aanleg ervan voor het leefgebied van beschermde vogelsoorten zou kunnen hebben nader zal worden bepaald wanneer, na een milieu-effectonderzoek, de bouwvergunning wordt afgegeven, en die invloed niet noodzakelijkerwijze "wezenlijk" zal zijn in de zin van artikel 4.4 van de aangevoerde richtlijn; dat het middel niet ernstig is;

Overwegende dat niet is voldaan aan een van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten, die vervuld moeten zijn opdat de Raad van State de tenuitvoerlegging van de

bestreden handeling kan schorsen; dat de vordering tot schorsing niet kan worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst in het kort geding, ingediend door de naamloze vennootschap COMIMET en André de BARSY, wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt afgewezen.

Artikel 3.

De kosten betreffende het verzoek tot tussenkomst, ingediend door de naamloze vennootschap COMIMET en André de BARSY, bepaald op 10.000 frank, komen te hunnen laste ten belope van elk 5.000 frank.

De beslissing over de kosten wordt voor het overige in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, rechtsprekend in kort geding, op vier september 1900 achtennegentig door :

de Hr. LEROY, staatsraad, waarnemend voorzitter,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier, De waarnemend Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.